

ANNEX: Recull de poemes de Vicent Andrés Estellés sobre Borriana
Llibre de Borriana (fragment), dins del Mural del País Valencià, tercer volum

<p>1. PLANT DEL DESTERRAT Plore damunt l'extenuada pedra, plore damunt el llibre i el vaixell. No cremaran les teues nits de lluna ni creixeran l'estany i les magnòlies.</p> <p>Ciutat, ciutat! Els tancats de baladre, les clares nits de la piscina immòbil, els clars matins de commogudes llums, el cald migjorn de senderes de canyes.</p> <p>Els capltards de les taronges dòcils i l'elegant desmai de les palmeres, àncora i peixos i brancudes cordes.</p> <p>Plore i arrape les muralles, trist, exiliat de la bellesa, amarg, amb llargues ungles desxifrant versicles.</p> <p>Amb zel nafrat has de guardar l'epístola, amb els renglons de perseguit amor, amb un enyor de permanent vigília, de lluna gran, seguretat de rems.</p> <p>Vindrà la nit, i no serà la nit; i floriran les taronges als arbres, i aniré jo, entre els arbres, cercant la que és millor per tal de conservar-la.</p> <p>Recordaré un passat de senderes; recordaré un passat de taronges; recordaré els horts del cap al tard.</p> <p>De tot açò, de vigilant memòria; d'amor molt gran i de nuesa extrema, creixerà una alta esplendor permanent.</p>	<p>2. LA BATALLA Com establies la remor del calze, estatuïes les tongades d'aigua, com pujaries a l'andana garbes, regularies cavallons i llances,</p> <p>com un amor o com una finestra, com dormitori, com llapassa ràpida, com una ermita, perduda campana, com a l'altar el vell ram de metalls,</p> <p>com bosc antic, com bosc renovellat, apostolat de bigues numerades, insigne d'or i resplendent de fúria,</p> <p>a tu et consagre lloses i ventures, en el teu nom caminen les senderes, em faig, també, el senyal de la creu.</p> <p>Per tu, l'amor de la coloma, l'aire; per tu, l'amor de la corona, el ceptre; per tu, l'amor que arriba a l'engonal; per tu, l'amor de segura batalla.</p> <p>Recordaré l'anell que vas donar-me, el compromís de digital invicta, el nom en rams, els florits anagrames: l'aigua del sol, els horts d'aroma intensa.</p> <p>Mai no podré agenollar el nom, i el brandaré, com espasa, al migdia, cremant el foc les gavines, el cel.</p> <p>Amor, amor, et duré al meu endins, i sentiré l'amor de la coloma, en lentes nits, en guaites, en afanys.</p>
<p>3. VICIANA Rosa de llum, bonyeguda moneda, els alts castells i les florides dames, els clars barons i les lleis acomplertes, rosa de llum, bonyeguda moneda.</p> <p>Perfil d'amor, domèstica muralla, tarongerars, amors pecaminosos, corona astral, colps de destrals llunyanes, barca d'amor, navegable profeta.</p> <p>Papers perduts, edictes lamentables, vidres en puny, menjar de cada dia, fustes del llit, corona de metalls.</p> <p>Àliga al niu, extens cel, dia clar, els batallons de l'aigua sota els arbres, parres d'amor, consolidat migdia.</p>	<p>4. UN FUTBOLISTA Em varen dir que un futbolista va signar també el manifest que inicialment vam signar Joan Fuster, Raimon i jo.</p> <p>Vaig restar content i sorprès.</p> <p>«Em podrien dir el seu nom?» «Sí, clar. El seu nom és Planelles.»</p> <p>Planelles és de Castelló, és d'aquell Castelló vibrant, és d'aquell Castelló que lluita per una personalitat, per un sentiment unitari, tan malmès tot al llarg dels temps.</p> <p>Anote el seu nom capdavanter, anote el seu nom militant.</p>

<p>5. EL FRARE (BORRIANA)</p> <p>Aquella nit, a Borriana, ningú no se'n volia anar.</p> <p>Vàrem sopar furtivament a la cuina dels carmelites;</p> <p>em varen fer uns ous ferrats</p> <p>i tothom parlava en veu baixa: eren les tantes de la nit, podrien despertar-se els frares, i tot se n'aniria a pacte, els ous ferrats i el vi, ah el vi.</p> <p>Com havíem entrat, sortírem.</p> <p>El claustre era una cisterna, de flascons i aromes diversos;</p> <p>tots ells volen preponderar, cantar cadascú la seua ària d'aroma que era la més bella,</p> <p>fer-se sentir per damunt tot. quina gràcia el jardí aquell,</p> <p>el secret és que aquell jardí, molt més encara que jardí, conservava uns indicis d'hort,</p> <p>els cavallons de les magnòlies, cavallons fecunds de geranis.</p>	<p>... 5</p> <p>Seguírem després la conversa, just al mig dels quatre cantons.</p> <p>Argumentava cadascun des d'un principi principal: nit i dia cal treballar i perseverar pel país. Tothom disposa d'un mitjà, d'una eina, d'una ferramenta: els notaris, els enginyers, els metges, els advocats, les necessàries gents del poble. No s'acabava la conversa sobre lectures prohibides per un governador concret, d'una lluita secreta i clara obrint túnels en tanta nit. No podem dir que no a res: hem de lluitar. Demà o demà passat, tot serà ben distint.</p> <p>El frare ens escoltava en silenci; va dir les darreres paraules: «allò cert és que el país creix». Allò cert és que el país creix.</p> <p>de retorn a casa, pensava en Joan Fuster, certa nit de Castelló, feia tretze anys.</p> <p>Cap a casa, fèiem camí.</p> <p>Però fèiem país també.</p>
--	---